

Bilag 1:

Hovedbilag Rammeaftale 2027 og 2028

Udviklingsdel for det specialiserede
social- og undervisningsområde.

Styringsdel for det specialiserede
social- og undervisningsområde.

Kommunerne i region Sjælland og
Region Sjælland

Indholdsfortegnelse

Indledning	2
Paragrafområder i rammeaftalen for det specialiserede social- og undervisningsområde	5
Tilbud der er omfattet af rammeaftalen	5
Rammeaftalens udviklingsdel	8
Drøftelser i forbindelse med indgåelse af rammeaftalen	11
Status Børnehus Sjælland - Status for Børnehus Sjælland - Rammeaftale 2027-2028	11
Socialtilsyn	14
Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikre afdelinger – kapacitet, belægning og fokus.	17
Aftaler vedrørende Grønland og Færøerne	20
Færøerne	22
Rammeaftalens styringsdel	22
Takstanbefaling 2027-2028	25
National Koordinationsstruktur og centrale udmeldinger	25
Rammeaftalens parter, parternes gensidige forpligtelser og fælles mål & principper.	27
Rammeaftalens parter	27
Administrative organer	27
Parternes gensidige forpligtelser	28
Overdragelse af tilbud - kommunernes overtagelse af regionale tilbud	28
Myndighedsansvar og forsyningsansvar	29
Ændring af en indgået rammeaftale	30
Fælles mål og principper	31
Tre fælleskommunale principper for Rammeaftale Sjælland 2024	32

Indledning

Kommunalbestyrelserne i regionen og regionsrådet indgår hvert andet år en rammeaftale om jf. lov om social service, barnets lov samt lov om almene boliger.¹ Rammeaftalen kan opdeles i en udviklingsdel (behov for tilbud, faglig udvikling og fokusområder) og en styringsdel (kapacitets- og økonomi-styringsdel).

Rammeaftale 2027-28 er en aftale mellem de 17 kommunalbestyrelser i Region Sjælland og Regionsrådet på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområde.

Det specialiserede socialområde består af områderne:

¹ Jf. §1 og §8 i Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde (Bekendtgørelse nr 1561 af 05/12/2025)

- Børn og unge
- Voksne handicappede²
- Voksne sindslidende
- Hjælpemidler
- Sikrede institutioner
- Personer med misbrug
- Herberg og forsorgshjem
- Kvindekrisecentre

Specialundervisningsområdet består af områderne:

- Specialundervisning for børn
- Specialundervisning for voksne

Rammeaftalen anvendes på følgende typer af tilbud i regionen:

- Særlige dagtilbud for børn og unge
- Særlige klubtilbud for børn og unge
- Generelt godkendte plejefamilier og generelt godkendte kommunale plejefamilier
- Opholdssteder for børn og unge
- Døgninstitutioner efter SEL § 66, nr. 6.
- Tilbud om behandling af stofmisbrugere
- Beskyttet beskæftigelse
- Aktivitets- og samværstilbud
- Botilbud, forsorgshjem og kvindekrisecentre mv.
- Hjælpemiddelcentraler
- Almene ældreboliger, der ejes af en region, en kommune, en almen boligorganisation eller en selvejende institution, og som er tilvejebragt med særligt henblik på at betjene personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne efter § 105, stk. 2, i lov om almene boliger m.v.
- Plejeboliger efter lov om boliger for ældre og personer med handicap
- Køb af specialrådgivningsydelser i tilknytning til de konkrete tilbud, der er omfattet af styringsaftalen

Kommunale tilbud, som alene anvendes af driftskommunen, indgår ikke i rammeaftalen.

Rammeaftalen anvendes på følgende typer af specialundervisningstilbud i regionen:

- De lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud, der drives af regionsrådet
- Undervisningstilbud for personer med tale-, høre eller synsvanskeligheder (kommunikationscentre).
- Rådgivning og vejledning, der ydes af de regionale undervisningstilbud.

Kommunalbestyrelser og regionsråd skal i forbindelse med beskrivelsen af behovet for udvikling af eksisterende og nye indsatser, sikre indbyrdes koordinering regionerne imellem om den sikrede boform Kofoedsminde og sikrede afdelinger til unge, og sikre indbyrdes koordination mellem de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud.³

² Voksne udviklingshæmmede, fysiske handicappede samt mennesker med autisme og hjerneskade.

³ Jf. Bekendtgørelser om rammeaftaler m.v. (Bekendtgørelse nr 1561 af 05/12/2025 og nr. 760 af 24/06/2014)

Til dette formål er nedsat et tværregionalt koordinationsforum, bestående af repræsentanter fra de administrative styregrupper på det specialiserede socialområde i hvert af de fem Kommunekontakttråd (KKR), som er ansvarlig for at udarbejde forslag til landsdækkende koordinering af de berørte områder. Hvert år udarbejdes i fællesskab mellem de fælleskommunale rammeaftalesekretariater én samlet beskrivelse af ændringer i kapacitet og efterspørgsel og udviklingstendenser inden for de af tilbuddene omfattende målgrupper. Beskrivelsen bygger på indmeldinger fra tilbuddenes driftsherrer og samtlige kommuner.

Koordinationsforum har udpeget tre tilbud, som de vurderer bør følges mere tæt:

- Kofoedsminde (Region Sjælland) – Øvrige landsdækkende tilbud
- Aalborgskolen (Region Nordjylland) – Landsdækkende tilbud til børn med døvblindhed
- Synscenter Refsnæs

Der er i 2026 tre landsdækkende undervisningstilbud, fire landsdelsdækkende undervisningstilbud, tre øvrige landsdækkende tilbud samt otte tilbud med sikrede afdelinger. De mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud i Region Sjælland er: Kofoedsminde, Synscenter Refsnæs og Kolonien Filadelfia. De sikrede afdelinger i Region Sjælland er: Bakkegården og Stevnstøtten. Oversigt over lands- & landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger er vedlagt i bilag 9 til Rammeaftalen.

Regionerne eller en eller flere kommuner skal etablere tilbud efter § 108 i lov om social service til personer som har bopæl på Færøerne eller i Grønland, som har betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og hvis behov for hjælp ikke kan dækkes gennem tilbud på Færøerne eller i Grønland⁴.

Specialundervisningen efter Folkeskolelovens § 20 stk. 2 er ikke en del af rammeaftalen jf. rammeaftalelovgivningen, men de 17 kommuner i region sjælland har valgt at koordinere de tilbud (specialskoler), hvor der er mindst 5 kommuner (incl. driftskommunen), der bruger tilbuddet - gennem dette eksisterende tværkommunale samarbejdsforum som styregruppen for rammeaftalen udgør og politisk koordineres i KKR. Tilbud, hvor mindst 5 kommuner bruger tilbuddet indgår i en allonge til rammeaftalen med aftaler tilsvarende dem som er gældende for den egentlige rammeaftale herunder udviklingsdel og styringsdel samt takstafale.

Offentlige tilbud kan kategoriseres i følgende 2 typer:

1/A: Tilbud som alene anvendes af driftskommunen (hvor driftskommunen ikke har planlagt salg af pladser til andre kommuner). Tilbudstype A indgår ikke i Rammeaftalen

2/B: Tilbud som anvendes af andre kommuner (hvor driftskommunen har indgået aftale med andre kommuner om anvendelse af tilbuddet). Tilbudstype B indgår i Rammeaftalen

Oversigt over de enkelte tilbud fremgår af bilag 4 til rammeaftalen.

Offentlige tilbud er omfattet af rammeaftalen, mens private tilbud ikke er omfattet af rammeaftalen. Kommunale tilbud, som alene anvendes af driftskommunen indgår ikke i rammeaftalen. (Kategori 1/A tilbud)

⁴ § 9 i Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde (BEK nr 1561 af 05/12/2025)

Paragrafområder i rammeaftalen for det specialiserede social- og undervisningsområde

Tilbud der er omfattet af rammeaftalen

Det specialiserede socialområde

Rammeaftalen omfatter følgende tilbud, jf. Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde af 5. december 2025 (nr 1561 af 05/12/2025)

1. Døgninstitutioner efter § 43, stk. 3, i barnets lov⁵, herunder delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger.
2. Særlige dagtilbud efter § 83 i barnets lov.
3. Særlige klubtilbud efter § 84 i barnets lov.
4. Tilbud om behandling af personer med stofmisbrug efter §§ 101 og 101 a i lov om social service og § 33 i barnets lov⁶.
5. Beskyttet beskæftigelse efter § 103 i lov om social service.
6. Aktivitets- og samværstilbud efter § 104 i lov om social service.
7. Botilbud, krisecentre og forsorgshjem m.v. efter §§ 107-110 i lov om social service.
8. Almene ældreboliger, der ejes af en region, en kommune, en almen boligorganisation eller en selvejende institution, og som er tilvejebragt med særligt henblik på at betjene personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne efter § 105, stk. 2, i lov om almene boliger m.v.
9. Plejeboliger efter lov om boliger for ældre og personer med handicap⁷.
10. Køb af specialrådgivningsydelser i tilknytning til de konkrete tilbud, der er omfattet af rammeaftalen, jf. § 5, stk. 1, nr. 1.
11. Regionsrådets opgave i forhold til at medvirke til at tilvejebringe hensigtsmæssige og sikre hjælpemidler, jf. § 5, stk. 3, i lov om social service og § 13, stk. 3, i barnets lov.

⁵ Bekendtgørelse af barnets lov (LBK nr 890 af 19/06/2024) [Bekendtgørelse af barnets lov](#)

⁶ Se også Sundhedsloven § 142. Kommunalbestyrelsen tilbyder personer, som ønsker at komme i stofmisbrugsbehandling efter denne lov eller efter lov om social service, en vederlagsfri lægesamtale. LBK nr 1015 af 05/09/2024 [Sundhedsloven](#)

⁷ Rammeaftalen omfatter kun plejeboliger til personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Dette har været drøftet med KL.

Kommunale tilbud, som alene anvendes af driftskommunen, indgår ikke i rammeaftalen.

Private tilbud drevet med driftsaftale/overenskomst er ikke omfattet af Rammeaftalen⁸.

Specialundervisningsområdet

Rammeaftalen omfatter regionale specialundervisningstilbud jf. Bekendtgørelse af den 24. juni 2014 om Rammeaftaler og udgifter ved de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud mv.

- 1) De regionale lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud med specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand for børn og unge samt specialpædagogisk bistand for børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen, jf. folkeskolelovens § 20, stk. 3.
- 2) De lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud, der overtages af en kommunalbestyrelse i henhold til § 1, stk. 1 eller 2, i lov nr. 632 af 16. juni 2014 om kommunernes overtagelse af de regionale lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud.
- 3) De regionale undervisningstilbud med specialundervisning og specialpædagogisk bistand for personer med tale-, høre- eller synsvanskeligheder (kommunikationscentre), jf. § 1, stk. 3, i Lov om specialundervisning for voksne.

Rammeaftalen anvendes derudover på følgende typer af specialundervisningstilbud i regionen:

- *Specialundervisning efter Folkeskolelovens § 20 stk. 2⁹*

Regionale og kommunale kommunikationscentre er omfattet af Rammeaftalen.

Kommunale tilbud, som alene anvendes af driftskommunen, indgår ikke i rammeaftalen.

⁸ I vejledning nr. 1 til Serviceloven, af den 28. marts 2017, fremhæves det, at private tilbud, herunder selvejende institutioner, der har indgået driftsaftale med kommunale og regionale driftsherrer, ikke indgår i Rammeaftalen.

⁹ Specialundervisningen efter Folkeskolelovens § 20 stk. 2 er ikke en del af rammeaftalen jf. rammeaftalelovgivningen, men de 17 kommuner i region Sjælland har valgt at koordinere de tilbud (specialskoler), hvor der er mindst 5 kommuner, der bruger tilbuddet - indgår i en allonge til rammeaftalen med aftaler tilsvarende dem som er gældende for den egentlige rammeaftale herunder udviklingsdel og styringsdel samt takstafte. Allongen er vedlagt i bilag til rammeaftalen

Desuden skal kommunalbestyrelserne og regionsrådene i forbindelse med fastlæggelse af rammeaftalen sikre indbyrdes koordinering om de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikre indbyrdes koordinering mellem de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud. Koordinering og samarbejde om udvikling og kapacitet foregår i samarbejde mellem de 5 regioner og kommunerne. Spørgsmål om udbud og efterspørgsel af pladser mv. indgår derfor også i spørgeskema til de kommunale redegørelser jf. bilag 7 og 8 til rammeaftalen

**Allonge: Specialundervisning i Folkeskolen (jf. folkeskoleloven § 20, stk.2:)
(NB! endelig udgave afventer tilbagemelding fra enkelte kommuner)**

Specialundervisningsområdet i folkeskolen består af:

- * Specialundervisning for børn iht. Folkeskolelovens § 20, stk. 2, herunder specialskoler og klasser
- * Specialundervisning for børn iht. Folkeskolelovens § 20, stk 3, herunder lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud for børn og unge under 18 år¹⁰

Specialundervisning iht. folkeskoleloven § 20 stk. 2 er kommunernes ansvar og løses i folkeskolen. Denne specialundervisning er ikke en del af lovgivningen om rammeaftalen, hverken før eller efter ændringen af, at planlægningen og koordineringen er overgået til kommunerne.

Specialundervisningen efter Folkeskolelovens § 20 stk. 2 er ikke en del af rammeaftalen jf. rammeaftalelovgivningen, men de 17 kommuner i region Sjælland har valgt at koordinere de tilbud (specialskoler), hvor der er mindst 5 kommuner (incl. driftskommunen), der bruger tilbuddet- gennem dette eksisterende tværkommunale samarbejdsforum som styregruppen for rammeaftalen udgør og politisk koordineres i KKR.

Det er besluttet i KKR, at de 17 kommuner ikke skal have to styregrupper, men vælger at se det specialiserede område under et for de tilbud, som kommunerne har behov for at udvikle og koordinere kommunerne imellem, uanset om det er sociale tilbud eller specialundervisningstilbud. Dette ud fra den praktiske vinkel at det er relevant at drøfte planlægning og koordinering af alle tilbud i et fora, når det handler om de tilbud, hvor kommunerne har brug for at købe/sælge af hinanden.

Tilbud, hvor mindst 5 kommuner (incl. driftskommunen) bruger tilbuddet skal indgå i nærværende allonge til rammeaftalen med aftaler tilsvarende dem som er gældende for den egentlige rammeaftale herunder udviklingsdel og styringsdel samt takstafte. Private og

¹⁰ "§ 20. Det påhviler kommunalbestyrelsen at sørge for undervisning i grundskolen og 10. klasse af børn og unge under 18 år, der bor eller opholder sig i kommunen, og hvis forældre ønsker dem optaget i folkeskolen, jf. § 54.

Stk. 2. Det påhviler kommunalbestyrelsen at sørge for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. § 3, stk. 2, til de i stk. 1 nævnte børn og unge. Endvidere påhviler det kommunalbestyrelsen at sørge for specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen.

Stk. 3. Det påhviler regionsrådet at drive lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud for børn og unge under 18 år, som vedkommende kommunalbestyrelse har henvist til specialundervisning ved regionsrådets foranstaltning, jf. § 21, stk. 1 og 2. Det samme gælder for børn, der henvises til specialpædagogisk bistand ved regionens undervisningstilbud, og som endnu ikke har påbegyndt skolegangen." (LBK nr 989 af 27/08/2024)

selvejende tilbud er ikke omfattet af rammeaftalen og dermed heller ikke af nærværende allonge.

Omfattede institutioner:

- Bugtskolen – Greve Kommune
- Ladegårdsskolen, Hjortholmskolen, –Holbæk Kommune
- Ellebækskolen - Køge Kommune
- Firkløverskolen – Lejre Kommune
- Nebs Møllegård, Ådalskolen, Byskovskole afd. Asgård – Ringsted kommune
- SCR Fjordskolen Lysholm og SCR Fjordskolen Hedevang – Roskilde Kommune
- Rosenkilde Skole– Slagelse Kommune
- Magnoliegården, Stevns Kommune

Rammeaftalens udviklingsdel

Kommunalbestyrelserne i regionen udarbejder en beskrivelse af behovet for indsatser og tilbud. Det skal indgå i beskrivelsen, hvorvidt der er behov for oprettelse af indsatser og tilbud, herunder udviklingsplaner for botilbud med mere end 100 pladser. Beskrivelsen udarbejdes på baggrund af et samlet overblik over tilbud, der ligger i regionen samt kommunalbestyrelsernes og regionsrådets overvejelser over sammenhængen mellem behovet for tilbud og det samlede udbud for tilbud. Regionsrådet bidrager til udviklingsstrategien for så vidt angår de tilbud, der aktuelt drives af regionen, eller som kommunalbestyrelserne påtænker at anmode regionen om at etablere. Herudover indgår konklusioner og overvejelser fra socialtilsynets seneste årsrapport samt centrale udmeldinger fra Socialstyrelsen, og konklusionerne fra kommunernes tilbagemeldinger herpå siden sidste rammeaftale, i drøftelserne om behovet for udvikling af eksisterende og nye indsatser og tilbud ¹¹.

Følgende elementer KAN indgå i rammeaftalens udviklingsdel:

- Den faglige udvikling i tilbuddene.
- Fleksibel anvendelse af eksisterende tilbud.
- Udvikling i behovene og deraf afledte behov for tilbud.
- Kommunernes forebyggende foranstaltninger, som de har etableret eller planlægger at etablere, og som har betydning for planlægning og udvikling af tilbud som er omfattet af rammeaftalen.¹²

For specialundervisningsområdet skal udviklingsstrategien have fokus på den faglige udvikling i de omfattede tilbud, fleksibilitet i anvendelse af tilbuddene samt behov for oprettelse af nye pladser og tilbud.

Følgende emner SKAL indgå i rammeaftalens udviklingsdel for specialundervisningsområdet:

- Faglig udvikling på baggrund af udvikling i behov det foregående år
- Mulighed for fleksibel anvendelse af eksisterende undervisningstilbud

¹¹ Jf. § 3 i Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde nr 1561 af 05/12/2025

¹² Jf. § 3 Stk. 3 i Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde nr 1561 af 05/12/2025

- Samlet skøn over behov for regulering i antal pladser og eller undervisningstilbud

Følgende emner KAN indgå i rammeaftalens udviklingsdel for specialundervisningsområdet:

- Kommunalbestyrelserne i regionen og regionsrådet kan aftale at rammeaftalens udviklingsdel kan indeholde yderligere elementer.
- Kommunalbestyrelserne skal desuden sørge for at de relevante brugerorganisationer bliver inddraget i forbindelse med udarbejdelse af rammeaftalens udviklingsdel.

Behov for regulering i antal af pladser eller tilbud

Ifølge rammeaftalebekendtgørelsen skal der som led i beskrivelsen af behovet for udvikling af eksisterende og nye indsatser og tilbud foretages et samlet skøn over behovet for regulering i antallet af pladser eller tilbud.¹³

Hvert andet år udsendes spørgeskema om det specialiserede socialområde til kommunerne. Materialet fra kommunerne bruges til at udarbejde de kommende 2 års rammeaftale.

Spørgsmålene vedrører forventninger til ændringer i udbud og efterspørgsel på tilbud, der er omfattet af rammeaftalen jf. Bilag 4 til rammeaftalen.

Hensigten med skemaet er:

- At få tilbagemeldinger fra kommunerne på den aktuelle status på tilbud
- At få belyst sammenhængen mellem udbud og efterspørgsel
- At få belyst planer og forventninger til ændringer i udbud og efterspørgsel
- At få tilbagemeldinger der kan anvendes til formulering af fokusområder
- At få informationer, der kan sammenlignes på tværs af kommunerne

Der kigges på:

- Udbud og efterspørgsel indenfor målgrupper
- Kommunernes planer for tilbud, etablering, ophør og ændringer
- Forebyggende foranstaltninger
- Kommunale tendenser

Spørgsmålene vedrører den totale aktivitet inden for det samlede målgruppeområde.

Forventninger til ændringer i udbud og efterspørgsel på tilbud, der er omfattet af rammeaftalen.

Afvielser omhandler opgaver kommunen forventer at løse internt i kommunen eller få løst af andre kommuner i regionen og/eller Region Sjælland, samt i andre regioner.

Skemaet er opdelt i:

- Sammenhængen mellem udbud og efterspørgsel
- Kommunernes planer om etablering af nye tilbud eller overtagelse af regionale tilbud
- Kommunernes etablering af forebyggende foranstaltninger
- Kommunernes vurdering af tendenser på området
- Planer og forventninger til ændringer

¹³ Jf. § 5 i Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde nr 1561 af 05/12/2025

Balance og sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel (NB! afventer tilbagemelding fra kommunerne)

Behov for tilbud

Der skal i rammeaftalen indgå en beskrivelse af behov for udvikling af indsatser og tilbud og det skal indgå i beskrivelsen, hvorvidt der er behov for oprettelse af nye tilbud. Beskrivelsen udarbejdes på baggrund af samlet overblik over tilbud, kommunernes og regionens overvejelser, Socialtilsynets årsrapport samt Socialstyrelsens centrale udmeldinger og kommunerne og regionens tilbagemeldinger ift. disse.

Ift. behov for tilbud er det generelle billede i kommunerne samt regionen, at der på de fleste områder opleves sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel og mellem behov og tilbud/ydelser.

Der er dog enkelte områder og målgrupper, som kommunerne gør opmærksom på og herunder borgere med komplekse udfordringer både på børne-ungeområdet og voksenområdet

Oversigt over kommunernes tilbagemeldinger er vedlagt i bilag 7 og 8

Socialtilsynet anbefaler i sin årsrapport bl.a fokus på plejefamilier og dette indgår i fokusområde 3 om øget trivsel blandt børn og unge.

Socialstyrelsen har ultimo 2023 udsendt en fornyet behandling af den centrale udmelding om domfældte udviklingshæmmede og landets kommuner konkluderer i deres afrapportering bl.a. at det landsdækkende tilbud Kofoedsminde lever op til kvalitetskrav- og kapacitetsbehov samt anbefaler oprettelse af 108 tilbud til målgruppen. Rapporten er fremsendt til socialstyrelsen 31/12-2024 og indgår i bilag til Rammeaftale 2025-2026. i forlængelse af Socialstyrelsens behandling af kommunernes afrapportering er udarbejdet en handlings- og implementeringsplan ift. til en række tiltag og initiativer som er godkendt af Socialstyrelsen og behandlingen af den centrale udmelding betragtes hermed som afsluttet

Socialstyrelsen har primo 2024 udsendt en fornyet behandling af den centrale udmelding om udsatte gravide med misbrug og behov for døgnbehandling til alle landets kommuner med deadline for afrapportering 31/5-2025 og som indgår som bilag til Rammeaftale 2025-2026. Socialstyrelsen har pr. 28/8-2026 i regi af den nationale koordinationsstruktur, udsendt en agterskrivelse om påtænkt afgørelse om udstedelse af driftspålæg om sociale tilbud til udsatte gravide kvinder med et skadeligt rusmiddelbrug med høringsfrist senest 23/10-2026 ift. modtage kommunernes samt de berørte regioners skriftlige bemærkninger og evt. alternative forslag.

Kommunernes og regionens tilbagemeldinger, Socialtilsynets årsrapport samt afrapportering ift. Socialstyrelsens centrale udmelding indgår som bilag til rammeaftalen

Drøftelser i forbindelse med indgåelse af rammeaftalen

Ifølge rammeaftalebekendtgørelsen skal kommuner og region i forbindelse med indgåelse af rammeaftalen drøfte børnehus og socialtilsyn. I forbindelse med rammeaftalen skal kommunalbestyrelser og regionsråd sikre indbyrdes koordination mellem de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud samt den sikrede boform Kofoedsminde og sikre afdelinger til unge. Regionerne eller kommunerne skal etablere § 108 tilbud til personer fra Færøerne og Grønland, hvis behov for hjælp ikke kan dækkes der.¹⁴

I rammeaftalen indgår derfor en status ift. børnehus, Socialtilsyn, lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikre institutioner samt Grønland og Færøerne, da disse områder skal drøftes og koordineres mellem kommuner og regioner.

Status Børnehus Sjælland

- Status for Børnehus Sjælland - Rammeaftale 2027-2028¹⁵

Jf. rammeaftalebekendtgørelsen skal kommuner og region i forbindelse med indgåelse af rammeaftalen drøfte regionens børnehus. Børnehus Sjælland blev oprettet den 1. oktober 2013 som en del af overgrebspakken. Næstved Kommune har siden oprettelsen været driftskommune for Børnehus Sjælland, som er det samlende, rådgivende og undersøgende tilbud for kommuner, sygehuse og politikredse i Region Sjælland.

Børnehus Sjælland betjener alle 17 kommuner i Region Sjælland i sager om voldelige og seksuelle overgreb mod børn og unge i alderen 0-18 år. Det er lovfastsat, at alle regioner skal have et børnehus, og i Region Sjælland er det Næstved Kommune, der varetager driftsansvaret.

Børnehusets drift finansieres årligt af objektiv betaling fra kommunerne i regionen kombineret med betaling pr. forløb fra barnets eller den unges handlekommune. Finansieringsmodellen skal understøtte en fælles regional kapacitet, samtidig med at kommunerne betaler sagstakst for konkrete forløb.

Fortsat markant vækst i antallet af sager

Børnehus Sjælland har gennem de seneste år oplevet en betydelig aktivitetsudvikling. Antallet af børnehussager er steget markant fra 389 sager i 2023 til 697 sager i 2024 og videre til 896 sager i 2025. For 2026 budgetteres der med omkring 1.000 sager.

¹⁴ Jf. Bekendtgørelser om rammeaftaler m.v. (Bekendtgørelse nr 1561 af 05/12/2025 og nr. 760 af 24/06/2014)

¹⁵ Foreløbigt administrativt udkast. De økonomiske forudsætninger for 2027 er baseret på aktuelle oplysninger og kan ændre sig i forbindelse med den videre budgetproces i efteråret 2026.

På baggrund af udviklingen i årets første seks måneder forventes aktivitetsniveauet i 2027 aktuelt at nå omkring 1.100 sager. Det svarer til en stigning på ca. 10 pct. i forhold til budgetforudsætningen for 2026.

Stigningen afspejler en udvikling, hvor kommunerne i højere grad anvender børnehuset i overensstemmelse med lovgivningens intentioner om tværsektoriel koordinering i overgrebssager. Udviklingen har medført et væsentligt øget behov for kapacitet på tværs af børnehusets funktioner.

Tilpasning af kapacitet og arbejdsgange

Den markante stigning i aktivitetsniveauet har nødvendiggjort en styrkelse af kapaciteten i både Næstved og Roskilde. Børnehus Sjælland har i perioden arbejdet målrettet med at udvikle arbejdsgange og organisering for at sikre bedst mulig udnyttelse af de samlede ressourcer.

Der er blandt andet gennemført ændringer i mødestrukturer og interne processer, ligesom der er arbejdet med nye modeller for sagssamråd og sagsafvikling med henblik på at reducere ventetider og øge kapaciteten i sagsforløbene. Den øgede aktivitet har samtidig betydet et fortsat behov for rekruttering og oplæring af specialiserede medarbejdere, særligt på psykologområdet.

Der er fortsat fokus på sagsbehandlingstider og på at skabe robuste faglige miljøer, der kan håndtere den stigende aktivitet, uden at det går ud over kvaliteten i den tværsektorielle udredning og koordinering.

Fysiske rammer og kapacitetstilpasning

Den fortsatte vækst i aktivitetsniveauet har også medført behov for at tilpasse de fysiske rammer. I 2025 blev der etableret nye lokaler i Ringstedgade i Næstved med henblik på at skabe tilstrækkelig kapacitet til den stigende aktivitet. Under etableringen opstod der behov for yderligere tilpasninger og senere endnu en udvidelse af lokalerne, som ikke var forudsat i det oprindelige budget for 2025.

Samtidig blev der under ombygningen konstateret asbestforhold i bygningen, hvilket nødvendiggjorde sanering og medførte merudgifter. Der var således tale om ekstraordinære etablerings- og kapacitetsudgifter, som knyttede sig til den nødvendige tilpasning af de fysiske rammer.

Kapacitetstilpasningen har været nødvendig for at sikre tilstrækkelige faciliteter til samtaleforløb, tværsektorielle møder og den stigende koordinering mellem myndigheder og fagpersoner, herunder Retsmedicinsk undersøgelse (Retsmedicinsk institut i København) og Sundhedsfaglige vurderinger (Slagelse sygehus). De fysiske rammer er derfor en væsentlig forudsætning for fortsat at kunne levere den lovbestemte indsats i takt med den stigende aktivitet.

Nøgletal for aktivitet og finansiering

Nedenstående nøgletal viser den overordnede udvikling i aktivitet og finansiering. Tabellen er ikke en fuld takstberegning, men er medtaget for at give et samlet billede af de centrale budgetforudsætninger.

År	Aktivitet	Økonomisk nøglepunkt	Bemærkning
2025	896 sager	Objektiv finansiering pr. sag 35.563 kr. Sagstakst 7.600 kr. Samlet takst pr. sag 43.163 kr.	Regnskabsår med betydelig aktivitet og ekstraordinære kapacitetsudgifter.
2026	1.000 sager	Objektiv finansiering pr. sag 36.425 kr. Sagstakst 7.826 kr. Samlet takst pr. sag 44.251 kr. (+2,6%)	Budgetforudsætningen afspejler fortsat kapacitetstilpasning til det højere aktivitetsniveau.
2027	1.100 sager	Objektiv finansiering pr. sag 37.298 kr. Sagstakst 8.124 kr. Samlet takst pr. sag 45.422 kr. (+2,65%)	Foreløbigt budgetudkast. Samlet takststigning < 3% (uden overunderskud fra foregående år)

De foreløbige budgetforudsætninger for 2027 indebærer en stigning i den objektive finansiering pr. sag på 2,4 pct. og en stigning i sagstaksten på 3,81 pct., svarende til en samlet takststigning på omkring 3 pct. Det fremlagte er et tidligt udkast til budget for 2027 og kan ændre sig i løbet af efteråret, når aktivitetsudvikling, pris- og lønfremskrivning samt de endelige budgetforudsætninger kendes, herunder evt. over- underskud fra tidligere år.

Udviklingen viser, at den væsentligste driver for de samlede udgiftsstigninger fortsat er den markante vækst i antallet af sager og behovet for kapacitetstilpasning. Stigningen i den objektive finansiering er dermed ikke udtryk for en tilsvarende stigning i udgiften pr. sag eller et øget serviceniveau.

Økonomisk udvikling og overførsel mellem budgetår

Den økonomiske udvikling i Børnehus Sjælland skal ses i sammenhæng med den betydelige aktivitetsstigning gennem de senere år og de nødvendige kapacitetstilpasninger, der har fulgt heraf.

På trods af et markant stigende antal sager har Børnehus Sjælland løbende arbejdet med effektivisering af arbejdsgange og organisering med henblik på at begrænse udviklingen i

udgiften pr. sag. Der har således været fokus på tilbageholdende økonomistyring og effektiv ressourceudnyttelse.

Regnskabet for 2025 viste et merforbrug. Merforbruget skal primært ses i sammenhæng med etablering og tilpasning af nye lokaler i Ringstedgade, den efterfølgende udvidelse af lokalekapaciteten samt ekstraordinære udgifter som følge af konstaterede asbestforhold i forbindelse med ombygningen.

Det skal samtidig bemærkes, at mindre forbrug og merforbrug overføres mellem budgetår og indgår i grundlaget for fastsættelsen af den objektive finansiering og sagstaksten i efterfølgende år. Tidligere års merforbrug må derfor forventes tillagt budgettet og indgå i det samlede budgetgrundlag for de efterfølgende år.

De økonomiske forudsætninger for 2027 bygger på et tidligt budgetestimat. Der kan derfor ske justeringer frem mod den endelige budgetvedtagelse i efteråret 2026.

Relaterede ydelser og afgrænsning af finansiering

Det er fortsat væsentligt at fastholde en tydelig økonomisk adskillelse mellem Børnehusets obligatoriske opgaver og eventuelle relaterede ydelser. De obligatoriske opgaver finansieres via objektiv finansiering og sagstakst, mens tilkøb og betaling af relaterede ydelser alene bestilles og betales af den enkelte kommune.

Kommuner, der ikke tilkøber relaterede ydelser, er dermed ikke med til at finansiere andre kommuners brug af sådanne ydelser via den objektive finansiering af Børnehusets obligatoriske opgaver.

Perspektiv for 2027-2028

Børnehus Sjælland forventer fortsat et højt aktivitetsniveau i perioden 2027-2028. Det vil derfor være nødvendigt fortsat at have fokus på tilstrækkelig kapacitet, kompetenceudvikling der modsvarer specialiseringsbehovet, rekruttering af specialiserede medarbejdere, udvikling af effektive arbejdsgange samt løbende vurdering af de fysiske rammer.

Samtidig vil der fortsat være fokus på at sikre gennemsigtighed i forhold til kommunernes finansiering og budgetplanlægning gennem tidligere varsling af forventede økonomiske konsekvenser af udviklingen i aktivitetsniveauet.

Børnehus Sjælland vurderer samlet set, at de gennemførte organisatoriske, faglige og kapacitetsmæssige tilpasninger giver et solidt grundlag for fortsat at understøtte kommunerne i Region Sjælland med en fælles højt specialiseret indsats på overgrebsområdet i perioden 2027-2028.

Socialtilsyn

Jf. Rammeaftalebekendtgørelsen skal kommuner og region i forbindelse med indgåelse af rammeaftalen drøfte Socialtilsyn og herunder finansieringen af socialtilsynet og konklusioner og overvejelser fra socialtilsynets seneste årsrapporter indgå i rammeaftalen.

Socialtilsynet udarbejder en årsrapport om tilbuddenes kvalitet, som skal sendes til sekretariatet for rammeaftalen og socialstyrelsen senest den 1. juli året efter det kalenderår

rapporten vedrører. Årsrapporten beskriver Socialtilsyn Østs erfaringer med tilbuddenes og plejefamiliernes faglige og organisatoriske kvalitet på udvalgte fokuspunkter. Socialtilsynets kvantitative virke beskrives ligeledes. Rapportens konklusioner skal indgå i drøftelserne om den rammeaftale på det specialiserede sociale område og det almene ældreboligområde, som indgås mellem kommunalbestyrelserne i regionen samt regionsrådet.

I 2025 førte Socialtilsyn Øst tilsyn med 325 sociale tilbud (herunder 11 sikrede og delvis sikrede institutioner) og 959 plejefamilier (pr. 31.12.25). STØ traf 31 afgørelser om sanktioner og lavede 20 påtænkte afgørelser, som blev trukket tilbage efter dialog med tilbud/plejefamilier. STØ traf afgørelse om ophør af godkendelse for seks tilbud og fem plejefamilier.

I Socialtilsyn Øst blev 2025 i høj grad præget af den nye lovgivning, som trådte i kraft 1. januar 2026. I forbindelse med den nye lovgivning er der udviklet en ny risikomodel, kvalitetsmodel og afrapportering. De nye værktøjer er udviklet i samarbejde mellem de fem socialtilsyn og vil være med til at sikre et mere ensartet tilsyn på tværs af landet fremover.

Antallet af plejefamilier er faldende i hele landet. Siden 2014 er antallet af plejefamilier på landsplan faldet med 34 procent i Socialtilsyn Øst og med 24 procent på landsplan. Selvom Socialtilsyn Øst ikke har rekrutteringspligten, er det alligevel et problem, der har stor opmærksomhed. Når antallet af plejefamilier falder, risikerer det at øge presset og dermed gå ud over kvaliteten hos de resterende.

Socialtilsyn Øst har i de senere år styrket arbejdet med at opdage og reagere på økonomisk kriminalitet og uregelmæssigheder i sociale tilbud. Det sker både gennem nye samarbejder og en mere systematisk brug af eksisterende redskaber

Et stigende antal aktindsigter fylder stadig mere i hverdagen hos juristerne i Socialtilsyn Øst. Det er især anmodninger om aktindsigt fra pressen og fra interesseorganisationer, der fylder meget i arbejdet.

Socialtilsyn Øst's årsrapport 2025

Socialtilsyn Øst's årsrapport 2025 beskriver Socialtilsyn Østs virksomhed med tilsynsbesøg, trufne afgørelser, ansøgninger, økonomisk tilsyn og fortsat bekymring for fald i antal plejefamilier.

Tilsynsbesøg, afgørelser og ansøgninger:

I 2025 gennemførte Socialtilsyn Øst i alt 1777 tilsynsbesøg hos 325 sociale tilbud og 959 plejefamilier. Alle enheder har modtaget mindst ét tilsynsbesøg i overensstemmelse med dagældende lov om socialtilsyn.

Derudover har Socialtilsyn Øst i 2025:

- truffet følgende afgørelser:
 - 31 nygodkendelser af plejefamilier og 7 nygodkendelser af tilbud
 - 12 afgørelser om vilkår
 - 7 afgørelse om påbud
 - 7 afgørelser om påbud og skærpet tilsyn
 - 5 afgørelser om skærpet tilsyn

- 11 afgørelser om tilbagekaldelse af godkendelse
- modtaget og behandlet:
 - 239 ansøgninger om væsentlige ændringer
 - 209 anmodninger om aktindsigt, disse er behandlet efter henholdsvis forvaltningslovens- og offentlighedslovens regler
 - 669 henvendelser via whistleblowerordningen, heraf 638 på tilbudsområdet og 31 på plejefamilieområdet
 - 5363 magtanvendelsesindberetninger, heraf 3792 fra de sikrede institutioner og 1571 magtanvendelsesindberetninger fra øvrige sociale tilbud

Tilsynsopgaven blev ved begyndelsen af 2025 varetaget af 67 medarbejdere. Som følge af ny lovgivning, der indebærer færre tilsynsopgaver fra 2026, blev medarbejderantallet reduceret efter sommerferien 2025. Ved udgangen af året (pr. 01.01.2026) udgjorde medarbejderstaben således 55 medarbejdere.

Antallet af plejefamilier falder

Siden 2014 er antallet af godkendte plejefamilier faldet med 34 % (fra 1455 til 959). I 2025 alene er faldet 3,6 % (fra 995 til 959).

Fra Socialtilsyn Østs tilsynspraksis vil tilsynet særligt fremhæve rekrutteringsudfordringen på plejefamilieområdet, da Socialtilsyn Øst vurderer, at det har særlig kommunal interesse. I praksis oplever socialtilsynet, at den generelle nedgang i antallet af plejefamilier og deraf følgende antal pladser øger presset på den nuværende gruppe af plejefamilier. Presset kan registreres i f.eks. tilfælde af uhensigtsmæssig overmatchning i forhold til plejefamiliens typologi og et større ønske om udvidelse af godkendelserne i specifikke plejefamilier på baggrund af henvendelser fra kommunerne. Dertil kommer, at den nuværende gennemsnitsalder på plejeforældrene er stigende, og det må forudses, at et større antal plejefamilier inden for en overskuelig årrække vil stoppe deres virke som plejefamilie. Det er Socialtilsyn Østs vurdering, at denne generelle situation i konkrete tilfælde har betydelige konsekvenser for kvaliteten i den enkelte plejefamilie, samtidig med at situationen vurderes at have betydelige konsekvenser for hele anbringelsesområdet på mellemlang sigt.

Det økonomiske tilsyn

Det økonomiske tilsyn har til formål at vurdere, om et tilbud har den nødvendige økonomiske kvalitet. Det indebærer en vurdering af, om tilbuddet er økonomisk bæredygtigt, om økonomien muliggør den fornødne kvalitet i forhold til prisen og målgruppen, samt om økonomien er gennemsigtig.

I 2025 har Socialtilsyn Øst haft særligt fokus på at styrke og videreudvikle samarbejdet omkring risikoen for økonomisk kriminalitet, herunder i tæt dialog med Hvidvasksekretariatet. Samtidig er samarbejdet med kommunerne i Region Sjælland blevet intensiveret med henblik på at reagere på usaglige takststigninger. Socialtilsyn Øst har ligeledes i 2025 indledt samarbejde med Skattestyrelsen.

Socialtilsynet arbejder risikobaseret og dialogbaseret, hvilket betyder, at tilsynet hvert år er i kontakt med en lang række tilbud i forbindelse med det økonomiske tilsyn. I 2025 (og ultimo

2024) har vi behandlet budgetter for 2025 og årsrapporter for 2024 for de tilbud, tilsynet fører tilsyn med. Tilsynet har været i dialog med cirka to tredjedel af tilbuddene om deres budgetter og med halvdelen om deres årsrapporter.

Dialogen har medført, at to femtedele af tilbuddene har indsendt et revideret budgetudkast, mens en femtedel har indsendt opdaterede nøgletal i deres årsrapport.

Budget 2025

- Godkendt uden dialog 26%
- Godkendt med dialog 73%
- Første udkast afvist efter dialog 39%

Årsrapport 2024

- Godkendt uden dialog 56%
- Godkendt med dialog 44%
- Første udkast afvist efter dialog 22%

Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger – kapacitet, belægning og fokus.

I forbindelse med udarbejdelsen af Rammeaftalen på det specialiserede social- og undervisningsområde har kommunerne ansvaret for at sikre indbyrdes koordination mellem regionerne i forhold til de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger samt den sikrede boform Kofoedsminde¹⁶.

Den indbyrdes koordinering mellem kommunerne af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og de sikrede afdelinger sikres løbende. Til dette formål er nedsat et koordinationsforum bestående af repræsentanter fra de administrative styregrupper på det specialiserede socialområde i hvert af de fem Kommunekontaktråd (KKR).

For at tilvejebringe den nødvendige information vedrørende de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud og sikrede afdelinger, der skal danne grundlag for koordinationen af disse tilbud på tværs af de fem regioner, har de administrative styregrupper i hvert af de fem KKR'er ansvar for følgende:

¹⁶ Jf. [Bekendtgørelse om rammeaftaler og udgifter ved de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud m.v.](#) (BEK nr 760 af 24/06/2014)

- At følge udviklingen for de tilbud, der er beliggende i egen region og bringe opmærksomhedspunkter op i Koordinationsforum. Opmærksomhedspunkter kan være: Ændringer i efterspørgsel, lav belægningsprocent, ændringer i målgruppens størrelse, behov e.l.
- At bringe det op i Koordinationsforum såfremt der er udsigt til væsentlige ændringer i kapacitet og/eller behov
- At tilvejebringe den nødvendige information vedrørende de lands- og landsdelsdækkende tilbud og de sikrede afdelinger beliggende i egen region, der skal danne grundlag for koordinationen af disse tilbud på tværs af de fem regioner

Der er i 2026 tre *landsdækkende* undervisningstilbud, fire *landsdelsdækkende* undervisningstilbud, tre øvrige *landsdækkende* tilbud samt otte tilbud med *sikrede afdelinger*.

Der udarbejdes årligt en rapport for sikre et overblik over kapacitet og belægning på alle de lands- og landsdelsdækkende tilbud samt sikrede afdelinger på tværs af landet. Rapportens vigtigste formål er at henlede opmærksomheden på tilbud eller konkrete ydelser, der på grund af vigende belægning, målgruppeændringer eller lignende kræver særlig opmærksomhed i KL's Koordinationsforum. Rapporten stiller skarpt på de lands- og landsdelsdækkende tilbud, som er helt eller delvist objektivt finansieret¹⁷ og de sikrede afdelinger, som ligeledes er objektivt finansieret. Formålet er at følge og potentielt udpege konkrete tilbud, hvor der er grund til at være bekymret for den fremadrettede bæredygtighed

Nedenfor er kort opsummeret de overordnede hovedtendenser omkring kapacitet og belægning samt kommunernes behov for og oplevelse af disse typer af tilbud. Tilbuddenes udvikling i forhold til kapacitet, belægning og tendenser er nærmere beskrevet i bilag 9.

Konklusion: Kapacitet og belægning

Som følge af opgørelserne over kapacitet og belægning for 2025 på de lands- og landsdelsdækkende tilbud samt sikrede afdelinger vurderes det ikke, at der pt. er behov for, at KL's Koordinationsforum følger yderligere tilbud. Det anbefales, at KL's Koordinationsforum fortsat følger Aalborgskolen og Refsnæsskolen tæt. Fortsætter den nuværende udvikling med en tilfredsstillende belægningsprocent på Kofoedsminde det kommende år anbefales det, at Kofoedsminde overgår til en at blive fulgt på niveau med de andre lands- og landsdelsdækkende tilbud.

Med hensyn til de sikrede afdelinger følger KL's Koordinationsforum fortsat behovet for pladser tæt. Koordinationsforum er bl.a. opmærksomme på problematikken ift. behov for kapacitetsudvidelse, kapacitetsudnyttelse, udviklingen i sociale anbringelser mv. Der er nedsat en tværsektoriel arbejdsgruppe til at understøtte dette arbejde.

Lands- og landsdelsdækkende tilbud

¹⁷ Af de lands- og landsdelsdækkende tilbud ydes der typisk 10% delvis objektiv finansiering. Det er kun de tre øvrige landsdelsdækkende tilbud som er fuldt objektivt finansieret: Kofoedsmindes sikrede pladser, CFD's døvekonsulentordning og IBOS' rådgivningsydelse vedr. voksne med synsned sættelser

Opgørelser over belægningsprocenten på de lands- og landsdelsdækkende tilbud giver ikke umiddelbart anledning til bekymring. Aalborgskolen – børn og unge med døvblindhed (Region Nord) og Synscenter Refsnæs (Region Sjælland) er fortsat relevante tilbud, der er udpeget i nærværende rapport til at blive fulgt ekstra tæt grundet de små målgrupper for tilbuddene. Der henstilles til, at Aalborgskolen og Synscenter Refsnæs følges tæt af de administrative styregrupper i Nordjylland og Sjælland.

De takstfinansierede ydelser på de lands- og landsdelsdækkende tilbud har overordnet set en god belægningsprocent

Sikrede afdelinger

De sikrede afdelinger har i de seneste år oplevet stor efterspørgsel på pladser. De almindelige sikrede afdelinger har en belægningsprocent mellem 84% og 98%. På de særligt sikrede afdelinger er der belægningsprocent på henholdsvis 57% og 64%. Det har dog vist sig, at data fra de sikrede afdelinger ikke viser den egentlige belægningsprocent ift. antal pladser, men at enkelte borgere kan optage flere pladser. Derfor kan belægningsprocenten ikke automatisk anvendes til at vurdere kapacitetspresset på de sikrede afdelinger.

Der pågår et arbejde i regi af KL's Koordinationsforum og i samarbejde med Danske Regioner vedr. de sikrede afdelinger, mens der ligeledes blev truffet beslutning om åbning af yderligere pladser med ikrafttræden i 2025. KL's Koordinationsforum følger fortsat behovet for pladser på de sikrede institutioner. Der kan konstateres en udvikling i målgruppen på de sikrede institutioner – de unge har komplekse udfordringer, der kan betyde, at de kan udfylde mere end én plads på en sikret institution.

Tilbud som følges af Koordinationsforum

Kofoedsminde (Region Sjælland) – Øvrige landsdækkende tilbud

Den sikrede boform Kofoedsminde for borgere med udviklingshandicap og dom finansieres via fuld objektiv finansiering af de sikrede pladser, og har længe været fulgt tæt af Koordinationsforum. Region Sjælland driver Kofoedsminde på vegne af Lolland Kommune, der ifølge lovgivningen har forsyningsforpligtelsen over for målgruppen. Kofoedsminde har tidligere år haft en høj efterspørgsel af pladser. Social- og Boligstyrelsen har i december 2025 meldt ud, at de tilslutter sig kommunernes foreslåede model for håndtering af kapacitetsudfordringerne for borgere med udviklingshandicap og dom med behov for sikret anbringelse. Det anbefales, at hvis den nuværende udvikling med en tilfredsstillende belægningsprocent fortsætter det kommende år, vil Kofoedsminde overgå til at blive fulgt på niveau med de andre lands- og landsdelsdækkende tilbud. Der henstilles til, at den administrative styregruppe i Sjælland følger udviklingen tæt.

Aalborgskolen (Region Nordjylland) – Landsdækkende tilbud til børn med døvblindhed

Aalborgskolen leverer en landsdækkende undervisningsydelse for målgruppen af børn og unge med døvblindhed, der er omfattet af den nationale koordinationsstruktur. Aalborgskolen oplever ikke udfordringer med belægningsprocenten af pladser til børn med døvblindhed i 2025, men det vurderes, at der fortsat er behov for, at KL's Koordinationsforum følger tilbuddet tæt mhp. at bevare den faglige og økonomiske bæredygtighed. Der henstilles til, at den administrative styregruppe i Nordjylland følger udviklingen tæt.

Synscenter Refsnæs (Region Sjælland) – Landsdækkende undervisningstilbud

Synscenter Refsnæs er et specialtilbud til blinde og svagtseende børn og unge. Tilbuddet har en lille målgruppe, hvorfor det anbefales, at der tilbuddet fortsat følges tæt af KL's Koordinationsforum. Region Sjælland som driftsherrer vil have fokus på at bevare tilbuddets faglige og økonomiske bæredygtighed. Der henstilles til, at den administrative styregruppe i Sjælland følger udviklingen tæt.

Aftaler vedrørende Grønland og Færøerne

Afsnittet om Grønland og Færøerne beskriver varetagelsen af de forpligtelser Region Sjælland har i henhold til den gældende rammeaftalebekendtgørelse BEK nr 1561 af 05/12/2025

Region Sjælland har en særlig forpligtelse over for Grønland og Færøerne og fastlægger behov/forventet forbrug af pladser og koordinerer antallet af pladser mellem regionerne. Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender, Grønlands Selvstyre, har i løbet af 2016 hjemtaget de opgaver som varetages af Departementets afdeling i Grønlands repræsentation i Danmark, der er lukket ultimo 2016.

Region Sjælland har en særlig forpligtelse over for Grønland og Færøerne. Forpligtelsen er historisk og betinget af at Grønland siden midten af 1950'erne sendte udviklingshæmmede borgere til Vestsjællands Amt.

Region Sjællands særlige forpligtelse fremgår af bekendtgørelse om rammeaftaler mv. §9: "*Det påhviler regionerne eller en eller flere kommuner at etablere tilbud efter § 108 i lov om social service, til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, som har bopæl på Færøerne eller i Grønland, og hvis behov for hjælp ikke kan dækkes gennem tilbud på Færøerne eller i Grønland.*"

Grønland og Færøerne er ikke parter i Rammeaftalen, men i henhold til bekendtgørelsen fastlægger Region Sjælland "*behovet for og forventet forbrug af pladser fordelt på målgrupper efter forhandling med Departementet for Sociale Anliggender, Familier og Justitsområdet i Grønland og Almannastovan på Færøerne og koordinerer antallet af pladser regionerne imellem*"¹⁸

Fastlæggelse af behov og forventet forbrug - Regionens forpligtelser

Region Sjælland har i henhold til bekendtgørelsen forpligtelsen til at fastlægge behovet for tilbud og forventet forbrug af pladser til personer med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne efter forhandling med Departementet for Sociale Anliggender, Familier og Justitsområdet i Grønland og Almannastovan på Færøerne og koordinerer antallet af pladser regionerne imellem.

Region Sjælland fastlægger behovet for pladser med baggrund i konkrete henvendelser fra de nordatlantiske myndigheder. Behov for pladser koordineres som led i det det almindelige rammeaftalearbejde. Regionen koordinerer endvidere antallet af pladser med de øvrige

¹⁸ Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde nr. 1561 af 5/12/2025.

regioner.

Forsyning med pladser – tværgående forpligtelse for driftsherre i Region Sjælland

Alle rammeaftalens parter er forpligtet på forsyning af pladser til borgere fra Grønland og Færøerne med vidtgående handicap, der er visiteret til ophold i Danmark.

Borgere fra Grønland har jf. den historiske tilknytning til Vestsjælland Amt overvejende ophold i botilbud i Slagelse, Kalundborg, Holbæk og Odsherred. Det er aftalt at de fire kommuner i samarbejde intensiverer og koordinerer indsatsen for at skabe de bedst mulige levevilkår for udviklingshæmmede borgere fra Grønland i respekt for deres kulturelle baggrund.

Andre driftsherrer i Region Sjælland har også anbragte borgere fra Grønland i botilbud.

Forsyningsforpligtelsen overfor grønlandske og færøske borgere vedrører i henhold til bekendtgørelsen for rammeaftalen tilbud efter § 108 i lov om social service.

Efterhånden som flere kommuner har omlagt § 108-pladser enten til § 107 eller til boliger efter almenboligloven med bistand efter § 85 i lov om social service, er det vanskeligt for rammeaftalens parter at opfylde forsyningsforpligtelsen, som den er beskrevet. Det er aftalt mellem rammeaftalens parter at henstille til Social- og Indenrigsministeriet at give mulighed for at opfylde forsyningsforpligtelsen også med tilbud efter de nævnte paragraffer.

Som led i rammeaftalearbejdet er rettet henvendelse til Social- og Indenrigsministeriet med henstilling om at give mulighed for at opfylde forsyningsforpligtelsen med botilbud efter § 107 i serviceloven og boliger efter almenboligloven med hjælp og støtte efter §§ 83 og 85.

Anbringelser af grønlandske borgere i tilbud i Danmark

Såfremt en grønlandsk kommune beslutter at anbringe en borger i et botilbud i regionen, og dette er godkendt af Departementet for Familie, Ligestilling, Sociale Anliggender og Justitsvæsen i Grønland, sker anbringelse både for så vidt vilkår for ophold som betaling efter de samme regler, som også gælder for danske kommuners køb af pladser, herunder reglerne for sammenhæng mellem visitationskompetence og finansieringsansvar som på det øvrige specialiserede socialområde¹⁹

I Region Sjælland fastlægges de konkrete aftaler for køb af pladser i standardiserede kontrakter på henholdsvis børne- og voksenområdet. Med det formål også i forhold til de grønlandske borgere at sikre et så tydeligt aftalegrundlag, gør kommunerne i Region Sjælland det obligatorisk at anvende en kontrakt, der er udformet, så de særlige forhold der gælder ved anbringelse af grønlandske borgere bliver beskrevet.

I kontrakterne fastlægges vilkår for ferie- og besøgsrejser for borgere fra Grønland, der har

¹⁹ Lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om social service LOV nr 482 af 12/05/2023 [Lov om ændring af lov om social service, lov om almene boliger m.v., lov om leje af almene boliger og forskellige andre love \(Omlægning af indsatsen mod hjemløshed, udvidelse af ordning om udslusningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v.\)](#)

ophold i Danmark. De danske botilbud stiller medarbejdere til rådighed som ledsagere for de grønlandske borgere ved ferie- og besøgsrejser til/i Grønland. De grønlandske kommuner betaler udgifterne for ledsagende medarbejdere og refunderer botilbuddenes vikar- eller lønudgifter efter ansøgning. For deltidsansatte medarbejdere refunderes tillige udgifter svarende til fuldtidsansættelse i rejseperioden.

Ligeledes fastlægges vilkår i tilfælde, hvor en grønlandsk myndighed ønsker at benytte forskellige former for konsulentbistand fx ved udredning af en borger. Den grønlandske myndighed, der rekvirerer konsulentbistanden afholder udgiften.

Hjemtagelser

Såfremt en grønlandsk kommune beslutter at hjemtage en større gruppe borgere fra botilbud i Region Sjælland, tilbyder driftsherrerne for de berørte tilbud i fællesskab den fornødne faglige og personalemæssige bistand for at opnå en vellykket hjemtagning. Den grønlandske kommune afholder udgifterne forbundet med denne bistand.

Aftaler vedr. studieophold og udveksling/udlån af personale

Institutioner i Grønland har mulighed for at sende personale på studieophold på bosteder i Region Sjælland. Den grønlandske myndighed, der rekvirerer studieophold, afholder udgiften efter konkret aftale. Tilsvarende kan der mellem grønlandske kommuner og kommuner i Region Sjælland indgå aftale om udveksling/udlån af personale. Udgifter afholdes ligeledes efter konkret aftale.

Færøerne

Det påhviler regionerne eller en eller flere kommuner, at etablere tilbud efter § 108 til personer, med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, som har bopæl på Færøerne, og hvis behov for hjælp ikke kan dækkes gennem tilbud på Færøerne. Samtlige regioner er forpligtet til at forbeholde et antal pladser til personer fra Færøerne i rammeaftalerne.

Det påhviler Region Sjælland at varetage den koordinering, som de færøske borgeres adgang til pladser efter § 108 forudsætter.

Rammeaftalens styringsdel

Med henblik på styring af økonomi- og kapacitetsudvikling skal rammeaftalen indeholde en vurdering af og beskrivelse af økonomi og kapacitet for tilbud der omfatter de kommunale og regionale tilbud som ligger i regionen og som anvendes af flere kommuner end driftskommunen²⁰.

Rammeaftalen er en aftale mellem de 17 kommunalbestyrelser i Region Sjælland og Regionsrådet. Rammeaftalens styringsdel lægger rammerne for kapacitets- og prisudviklingen

²⁰ Jf. § 5 i Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde (BEK nr 1561 af 05/12/2025)

for de to år, som rammeaftalen vedrører, samt indeholder takster og principper for omkostningsberegning og betalingsmodeller. Rammeaftalen skal godkendes i de enkelte kommunalbestyrelser og Regionsrådet senest den 1. december

Rammeaftalens styringsdel omfatter det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet samt allonge om specialundervisning i folkeskolen.

Som udgangspunkt er alle tilbud, der anvendes af andre kommuner end driftsherrens kommune omfattet af rammeaftalen. Det samme gælder regionale tilbud, der som følge af regionens status som udelukkende driftsherre, altid vil indeholde tilbud, der sælges til andre parter. Offentlige tilbud er omfattet af rammeaftalen, mens private tilbud ikke er omfattet af rammeaftalen. Kommunale tilbud, som alene anvendes af driftskommunen indgår ikke i rammeaftalen. Tilbud defineres som organisatorisk enhed dvs. på institutionsniveau. Oversigt over de enkelte tilbud sker ved henvendelse til kommunerne og Regionen, og disse er vedlagt rammeaftalen i bilag 4. Oversigt over de enkelte tilbud fremgår af bilag 4 til rammeaftalen.

Formålet med styringsdelen er at øge bevidstheden om og stillingtagen til de styringsmæssige konsekvenser af, at kommunerne på alle områder som benyttes af en eller flere kommuner/Regionen er afhængige af at købe og sælge pladser på tilbud på tværs af kommunerne.

I Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde, nr. 1561 af 05/12/2025 er det præciseret, hvad rammeaftalens styringsdel skal indeholde:

Rammeaftalen skal udarbejdes i overensstemmelse med gældende lovgivning²¹ og skal indeholde følgende vedrørende økonomi og kapacitet²²:

1. Angivelse af hvilke konkrete tilbud der er omfattet, jf. § 1.
2. Aftaler om udviklingen i taksterne for tilbud omfattet af aftalen inden for rammerne af bekendtgørelse om finansiering af visse ydelser og tilbud efter lov om social service samt betaling for unges ophold i Kriminalforsorgens institutioner.
3. Aftaler om takst- og prisstrukturen for de omfattede tilbud inden for rammerne af bekendtgørelse om finansiering af visse ydelser og tilbud efter lov om social service samt betaling for unges ophold i Kriminalforsorgens institutioner.
4. Aftaler om oprettelse og lukning af tilbud og pladser.
5. Aftaler om principper for evt. indregning af driftsherrens udgifter ved oprettelse og lukning af tilbud aftalt i rammeaftalereguleringen inden for rammerne af bekendtgørelse om finansiering af

²¹ Se bl.a.: Bekendtgørelse om finansiering af visse ydelser og tilbud efter lov om social service og barnets lov samt betaling for unges ophold i Danmarks Fængsels institutioner (BEK nr 732 af 31/08/2026)

²² Jf. § 5 i Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde (Bekendtgørelse nr 1561 af 05/12/2025)

visse ydelser og tilbud efter lov om social service samt betaling for unges ophold i Kriminalforsorgens institutioner.

6. Aftaler om frister for afregning for brug af tilbud.

7. Tilkendegivelse fra kommunalbestyrelserne om overtagelse af regionale tilbud efter kapitel 33 i lov om social service og §§ 174-179 i barnets lov og fastlæggelse af, i hvilket omfang overtagne tilbud skal stå til rådighed for de øvrige kommuner.

8. Vurdering og beskrivelse af økonomi og kapacitet for tilbud omfattet af rammeaftalen, jf. § 1.

9. Samlet skøn over behovet for regulering i antallet af pladser eller tilbud.

Stk. 2. Tilbud, som anvendes af flere kommuner end driftskommunen, kan undtages fra stk. 1, nr. 8, hvis der er indgået en aftale mellem driftskommunen og en anden eller få andre

Omkostninger på social- og specialundervisningsområdet finansieres fuldt ud af kommunerne, bortset fra visse særlige administrative opgaver og specialrådgivningsydelser, som regionen og VISO har indgået kontrakt om.

Med rammeaftalens styringsdel træffes beslutning om takster for de tilbud, der er omfattet af rammeaftalen samt en række overordnede principper for omkostningsberegning og betalingsmodeller. Alle takster for institutioner omfattet af denne styringsdel beregnes efter samme principper.

Rammeaftaleparterne og KL har i fællesskab udarbejdet standardkontrakter på det specialiserede voksenområde og på det specialiserede børneområde. Kontrakterne er endvidere udarbejdet i dialog med Selveje Danmark, LOS og Dansk Erhverv.

KL anbefaler, at kontrakten anvendes i forbindelse med alle nye køb på det specialiserede voksenområde og det specialiserede børneområde både mellem kommuner og mellem kommuner og regioner og private tilbud. Det anbefales, at parterne hurtigst muligt får bragt de kontraktmæssige forhold på plads.

Formålet med standardkontrakten er at skabe et sikkert, genkendeligt og juridisk bindende grundlag for samarbejdet mellem to parter omkring et konkret køb. I standardkontrakten er de to parter henholdsvis køber (handlekommune) og leverandør (sælger).

Formålet med standardkontrakten er m.a.o. at støtte op omkring et godt og gnidningsfrit samarbejde mellem køber og leverandør samt skabe gennemsigtighed i forhold til indsats, pris samt de vilkår, der er gældende for såvel køber som leverandør.

Standardkontrakten tydeliggør de vilkår, der ved konkret køb gælder for såvel køber som leverandør, herunder betalingsfrister, opsigelsesvarsler, efterregulering ved lukning af pladser/tilbud mv.

På både voksenområdet og på børneområdet findes en kontraktskabelon målrettet tilbud, som

er omfattet af en rammeaftale på det sociale område (kommunale og regionale tilbud), og en kontraktskabelon målrettet tilbud, som ikke er omfattet af en rammeaftale (typisk private og selvejende tilbud). Der er ligeledes udarbejdet vejledninger til de to kontrakter (hhv. omfattet og ikke omfattet af rammeaftalen) både på voksenområdet og på børneområdet
Link til standardkontrakter: <https://www.rs17.dk/standardkontrakt/standardkontrakt/>

De nationale standardkontrakter på voksenområdet blev offentliggjort primo 2021 og afløser. Rammeaftale Sjællands egne standardkontrakter på voksenområdet. De nationale standardkontrakter på børneområdet blev offentliggjort i ultimo 2023 og afløser Rammeaftale Sjællands egne standardkontrakter på børneområdet. Børne-standardkontrakterne og vejledningerne er opdateret pr. 1. januar 2024, således de afspejler barnets lov, der ligeledes træder i kraft 1. januar 2024. Både de nationale voksenkontrakter og de nationale børnekontrakter er opdateret august 2024 og foreligger nu begge i version 2.1
[Standardkontrakt](#)

Takstanbefaling 2027-2028

Rammeaftalen har siden 2012 rummet en takstanbefaling og følgende takstanbefaling for 2027-2028 er foreslået af styregruppen for rammeaftalen (*og bakkes op af K17*)

Takstanbefaling 2027-2028:

Alle kommuner skal sikre et målrettet arbejde for konstant driftsoptimering med den hensigt at reducere taksterne på de takstbelagte institutioner og stram udgiftsstyring generelt, herunder ved køb hos private, og takster må, efter efterregulering, kun stige svarende til P/L

(NB: Afventer i behandling i KKR 11/9))

National Koordinationsstruktur og centrale udmeldinger

Lov om ændring i lov om social service (opfølgning på evaluering af kommunalreformen) har etableret en ny dialogbaseret national koordinationsstruktur og vidensopbygning på det mest specialiserede socialområde og specialundervisningsområde som er forankret i Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen skal følge udviklingen i tilbud, målgrupper og indsatser og har:

- Kompetence til at udmelde målgrupper eller særlige indsatser som kommunalbestyrelserne skal forholde sig til i forbindelse med de årlige rammeredegørelser.
- Beføjelse til at anmode kommunalbestyrelserne om at foretage en fornyet behandling af indsatsen ift. de centralt udmeldte målgrupper og indsatser.

- Beføjelse til at meddele driftspålæg, som indebærer at en kommune eller region pålægges et driftsansvar. Dette dog kun undtagelsesvist i helt særlige tilfælde
- I sidste ende kan træffe afgørelse om en finansieringsmodel

Socialstyrelsen har i perioden 2015-2020 udsendt en række centrale udmeldinger, fordelt på forskellige målgrupper, som kommunerne har skulle forholde sig til og som er afrapporteret i forbindelse med rammeaftalerne 2016-2022. Rammeaftalesekretariatet har varetaget indsamlingen af data fra kommunerne og har afrapporteret til Socialstyrelsen i forbindelse med rammeaftalerne og herunder som bilag til rammeaftalerne.

Socialstyrelsen har i løbet af september 2022, udsendt to centrale udmeldinger på særlige indsatser ift. "punktskriftindsatser til børn og unge med alvorlig synsnedsættelse" og "tegnsprogsindsatser til børn og unge med et varigt høretab".

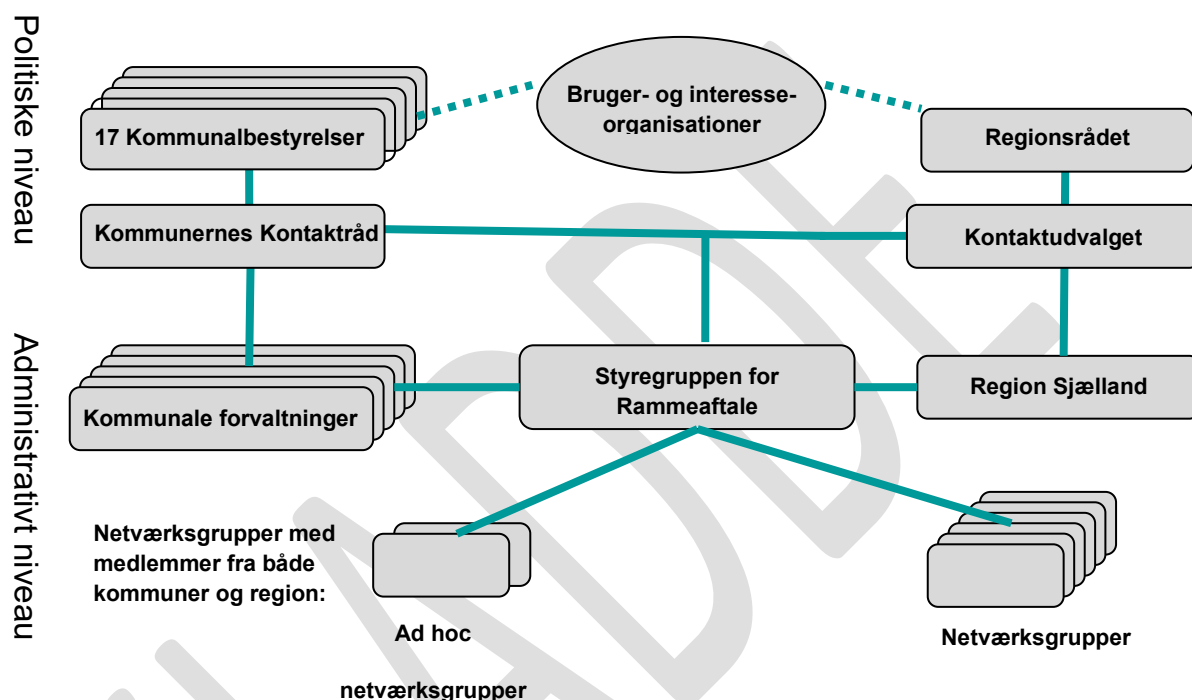
Socialstyrelsen har ultimo 2023 udsendt en fornyet behandling af den centrale udmelding om domfældte udviklingshæmmede (udsendt første gang i 2020) til landets kommuner med deadline for afrapportering 31/12-2025 . Primo 2024 har Socialstyrelsen udsendt en fornyet behandling af den centrale udmelding om udsatte gravide med misbrug og behov for døgnbehandling (udsendt 1. gang 2020) til alle landets kommuner med deadline for afrapportering 31/5-2025. Arbejdet med de centrale udmeldinger varetages af rammeaftalesekretariatene og afrapporteringerne indgår som bilag til rammeaftale 2025-2026 efter fremsendelse til Socialstyrelsen.

...

Rammeaftalens parter, parternes gensidige forpligtelser og fælles mål & principper.

Rammeaftalens parter

Samarbejdet om rammeaftalen involverer følgende politiske og administrative organer.

Politiske organer

- Regionsrådet i Region Sjælland og de 17 kommuners kommunalbestyrelser.
- Kommunekontaktrådet (KKR), nedsat af KL til at samordne kommunernes virksomhed i region Sjælland, består af de 17 borgmestre og 16 supplerende medlemmer – i alt 33 medlemmer.
- Kontaktudvalget (KKU) bestående af de 17 borgmestre i regionen og formanden for Regionsrådet. Kontaktudvalget sikrer samarbejdet mellem kommunalbestyrelserne og Regionsrådet.

På det politiske niveau træffes beslutningerne som led i rammeaftalen først og fremmest i de enkelte kommunalbestyrelser og i Regionsrådet. Det sker som udgangspunkt ved kommunalbestyrelsernes og Regionsrådets godkendelse af selve rammeaftalen. Imellem de årlige rammeaftaler behandler KKR/Kontaktudvalget sager med tilknytning til rammeaftalen.

Administrative organer

Styregruppen for rammeaftalen er nedsat af KKR og består af 5 direktører/chefer fra kommuner og region. På administrativt niveau er styregruppen initiativtager til og ansvarlig for

de samarbejdsprojekter, der skal virkeliggøre rammeaftalens målsætninger. Under styregruppen er nedsat en række faglige netværksgrupper indenfor børne-og ungeområdet, voksenhandicapområdet og voksenpsykiatriområdet samt økonomigruppen. Se www.rs17.dk

Parternes gensidige forpligtelser

Kommunalbestyrelserne i regionen og regionsrådet indgår hvert andet år en rammeaftale jf. § 1 og § 8 i bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde, nr. 378 af 4. april 2024.

Kommunalbestyrelserne i regionen koordinerer udarbejdelsen af rammeaftalen jf. § 3 i bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde, nr. 378 af 4. april 2024.

Kommunalbestyrelserne i regionen udarbejder en beskrivelse af behovet for udvikling i indsatser og tilbud. jfr. § 5 i bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde, nr. 378 af 4. april 2024.

Beskrivelsen udarbejdes på baggrund af et samlet overblik over tilbud der ligger i regionen, samt kommunalbestyrelsernes og regionsrådets overvejelser over sammenhængen mellem behovet for tilbud og det samlede udbud af tilbud.

Regionsrådet bidrager til beskrivelsen for så vidt angår de tilbud, der aktuelt drives af regionen, eller som kommunalbestyrelserne påtænker at anmode regionen om at etablere med henvisning til § 5 i lov om social service. Herudover indgår konklusionerne fra socialtilsynets seneste årsrapport.

Overdragelse af tilbud

- kommunernes overtagelse af regionale tilbud

Regionale tilbud kan overtages af den kommune, de er geografisk beliggende i, jfr. servicelovens § 186. Af planlægningshensyn er der krav om, at kommunen som ønsker at overtage et regionalt tilbud skal tilkendegive dette i styringsaftalen.

Dette krav sikrer en tilstrækkelig varslingsperiode i forhold til regionens overdragelse af tilbuddet. Samtidig sikres information om ny driftsherre til købere af pladser på det pågældende tilbud.

Tilsvarende kan en kommune anmode Regionen om at overtage et kommunalt drevet tilbud.

I forbindelse med en kommune overtager et regionalt tilbud kræves det, at det fastlægges i hvilket omfang tilbuddet vil være til rådighed for andre kommuner, der ønsker at købe pladser der.

I lov om ændring af lov om social service mv. (opfølgning på evaluering af kommunalreformen) begrænses beliggenhedskommunernes mulighed for at overtage regionale

sociale tilbud tidsmæssigt, så kommunalbestyrelserne fremover kun har mulighed for at overtage tilbud hvert fjerde år, det vil sige en gang i hver valgperiode.

Overtagelse af et tilbud skal drøftes i forbindelse med de årlige rammeaftaler, og overtagne tilbud skal stå til rådighed for de øvrige kommuner i det omfang, det fastlægges i rammeaftalen.

Med loven fastlægges regler om, at en kommunalbestyrelse senest den 1. januar i valgperiodens 3. år skal have meddelt regionen, at den ønsker at overtage et regionalt tilbud, og at overtagelsen senest skal være gennemført den 1. januar i valgperiodens 4. år.

Den første periode starter 1. juli 2014, hvor lovgivningen træder i kraft. 2014 er første år i den aktuelle kommunale valgperiode, som udløber med udgangen af 2017.

Da lovændringen er trådt i kraft i midten af det første år i en ny valgperiode, vil det ikke være muligt med en fire års "fredningsperiode" første gang efter lovens ikrafttræden. Det vil betyde, at den første "fredningsperiode" kun bliver på 1½ år regnet for lovens ikrafttræden, idet en kommunalbestyrelse senest skal give besked til en region den 1. januar 2016 om, at den ønsker at overtage et regionalt tilbud. Overdragelsen skal herefter ske senest den 31. december 2016.

Myndighedsansvar og forsyningsansvar

Forholdet mellem myndighedsansvar og forsyningsansvar er centralt i den situation, hvor en driftsherre ønsker at nedlægge et tilbud, som benyttes af kommuner, der ønsker tilbuddet bevaret.

I en sådan situation skal der optages forhandling enten bilateralt imellem involverede parter eller i KKR eller Kontaktudvalget, hvad angår Regionens tilbud.

Selvom der ikke kan opnås en forhandlingsløsning, kan en driftsherre godt nedlægge et tilbud, hvis det økonomisk set ikke er rentabelt. En driftsherre kan ikke pålægges at drive et ikke rentabelt tilbud.

Hvis en driftsherre nedlægger et tilbud, der indgår i forsyningsforpligtelse overfor andre kommuner, forventes driftsherren at indgå i dialog med køberkommunen om muligheder i andre kommuner, regioner eller hos private leverandører.

I sidste instans falder forsyningsansvar imidlertid tilbage på den kommune, der er handlekommune for borgeren. Pågældende kommune har forsyningsansvaret overfor borgeren og må undersøge hvor det konkret er muligt at finde et tilbud til borgeren²³.

Nedlæggelse af et tilbud er rammeaftalestof: Det skal indmeldes og skrives ind i rammeaftalen og godkendes med vedtagelse af rammeaftalen.

²³ Forsyningsforpligtelse påhviler derved handlekommunen da denne har myndighed overfor borgeren og skal foretage visitation. En driftskommune har kun forsynings-forpligtelse og ansvar overfor egne borgere.

Ændring af en indgået rammeaftale

Regionsrådet og kommunalbestyrelserne skal i forbindelse med den to-årige rammeaftale fastlægge en procedure, der sikrer, at tilbuddenes kapacitet løbende tilpasses behovene på området. Den løbende tilpasning skal undgå henholdsvis tomme pladser og dermed høje takster samt for få pladser og dermed ventelister.

Det aftales, at rammeaftalens parter gensidigt har pligt til at holde hinanden orienteret om justeringer, herunder konsekvenser for taksterne, ved indberetning til styregruppen.

Driftsherrer kan uden godkendelse ændre deres produktion med +/- 20 % af årets bruttobudget for tilbuddet. Sager om større ændringer og sager om oprettelse og nedlæggelse af tilbud forelægges KKR/Kontaktudvalget via styregruppen. Derved sikres styregruppens overblik over udviklingen på det specialiserede social- og specialundervisningsområde. Sager, der skal behandles af styregruppen, fremsendes til Roskilde kommune som varetager sekretariatsfunktionen for styregruppen.

Når en sag har været behandlet i KKR/Kontaktudvalget, indgår sagen i den kommende rammeaftale, hvor den formelle godkendelse af ændringen sker.

Såfremt en driftsherre står med akut behov for at reducere antallet af pladser ud over de 20 % eller at nedlægge en institution, skal driftsherren sikre, at styregruppen involveres så tidligt som muligt og at der etableres en dialog med de kommuner, der er brugere af institutionen samt medvirke til at der for de brugere, som nedlæggelsen berører, er etableret alternative foranstaltninger²⁴.

Hvis styregruppen i en konkret sag vurderer, at reduktion eller nedlæggelse af pladser vil udgøre et akut problem for forsyningssikkerheden, kan styregruppen i forbindelse med, at sagen videregendes til KKR/Kontaktudvalget, anmode driftsherren om gennemførelse af den planlagte reduktion/ændring afventer KKR/Kontaktudvalgets behandling.

Styregruppen kan foretage nødvendige mindre korrektioner i rammeaftalen, som er forårsaget af åbenlyse fejl eller forglemmelser. Ligeledes kan styregruppen initiere udviklingstiltag i form af udredninger og andre forberedelser, der sigter på drøftelse i forbindelse med en kommende rammeaftale.

Sager om takstændringer besluttet ikke af styregruppen, men kan undtagelsesvis forelægges KKR/Kontaktudvalget.

Sanktionsmuligheder:

Rammeaftalerne vil være bindende for de deltagende parter, men som efter gældende ret foreslås der ikke sanktionsmuligheder for tilfælde, hvor aftalen ikke overholdes.

Uenighed om aftalen vil som efter gældende regler ikke kunne indbringes for anden administrativ myndighed.

²⁴ Der henvises til gældende takstaftale for beskrivelse af aftale om finansiering af 'tomgangsudgifter' i forbindelse med opbygning eller nedlukning af tilbud.

Fælles mål og principper

Med til at tegne samarbejdet i region Sjælland er 7 principper, som kommunerne har fastlagt i regi af Kommunekontaktrådet for samarbejdet vedrørende forsyning og udvikling af tilbud på social- og specialundervisningsområdet. Aftalen er indgået i 2008 mellem de 17 kommuner.

1. At alle kommuner arbejder for, at tilbuddenes indhold og metodeanvendelse løbende udvikles og svarer til god praksis på området.
2. At kommunerne på tværs drøfter kvalitetsudvikling, sammenhæng mellem pris og effekt, den samlede tilbudsportefølje m.v.
3. At såvel brugerkommuners overvejelser om ændringer i indsats og brug af tilbud m.m. som driftskommuners overvejelser om etablering af nye tilbud eller ændring/nedlæggelse af eksisterende tilbud drøftes så tidligt som muligt mellem driftskommune og brugerkommune (og om nødvendigt i relevant KKR-regi).
4. At det drøftes i KKR-regi hvilke områder/tilbud, der skal samarbejdes om.
5. At indgåelse af forsyningsaftaler eller lignende mellem to eller flere kommuner også skal inddrage hensyn til, at aftalen giver mulighed for hensigtsmæssig opgaveløsning for kommunerne i området som helhed.
6. At aftaler om køb/salg af pladser og andre ydelser bør afbalancere såvel sælgerkommunens økonomi som køberkommunens hensyn.
7. At driftsherren vedstår sig ansvaret for, at det enkelte tilbud drives økonomisk effektivt.

Udvikling af tilbud hviler på tilsvarende fælles mål og visioner. Det er aftalt, at regionens tilbud, uanset driftsherre, skal sikre;

- borgere med særlige behov, adgang til specialiserede tilbud og behandling, således at den brede vifte af tilbud og den særlige ekspertise borgerne benytter sig af, understøttes og udvikles.
- borgerne en dynamisk og fleksibel socialsektor, der tager afsæt i den enkeltes ønsker, behov og muligheder.
- borgerne en socialsektor, hvor ressourcerne udnyttes optimalt.
- borgerne en sammenhængende og koordineret indsats på tværs af kommune- og regionsgrænser og på tværs af sektorer, dog ud fra et nærhedsprincip.

Den socialpolitiske linje tegnes af den enkelte kommune, der formulerer mål og visioner for egne tilbud.

Tilbud defineres som organisatorisk enhed (institutionsniveau), da det vurderes som mest praktisk-administrativt hensigtsmæssigt og tættest på lovgivningens intention.²⁵

²⁵. Dette er også drøftet med KL og Socialministeriet KL er enig i denne definition som den mest praktisk-administrativt hensigtsmæssige og herunder den som rummer størst fleksibilitet ift. tilpasning af tilbuddenes kapacitet, kategorisering af tilbud mv. Socialministeriet har i udarbejdelsen af lovgivningen tænkt på et tilbud som den administrative enhed – dette også af praktisk-administrative hensyn. Dette stemmer oftest overens med institutionsniveauet og også paragraffen i de fleste tilfælde. Socialministeriet lægger på den måde op til at et tilbud er det administrative institutionsniveau. Man skal dog være opmærksom på om der i nogle tilfælde kan være en forskel på institutionsniveauet og den administrative enhed – i tilfælde hvor det administrative niveau rummer flere institutioner.

Tre fælleskommunale principper for Rammeaftale Sjælland 2024

I de seneste år har der været store udgiftsstigninger på det specialiserede socialområde, som har udfordret kommunerne i forhold til at sikre den rette hjælp og støtte til alle, ligesom det har vanskeliggjort kommunernes udgiftsprioriteringer på de øvrige velfærdsområder. På baggrund af store udgiftsstigninger i kommunerne er der efter bestilling fra K17 og KKR Sjælland i 2023 igangsat et udviklingsprogram med fokus på styring af kvalitet, kapacitet og økonomi.

Udviklingsprogrammet har følgende 3 formål:

- 1) Genetablere et konkurrencebaseret marked for køb og salg af specialiserede botilbud på socialområdet,
- 2) Styrke af kvaliteten af borgerindsatsen, og
- 3) Knække kommunernes stigende udgiftskurver på området

Arbejdet med udviklingsprogrammet har udmøntet sig i 3 fælleskommunale principper, med en række indsatsområder, for det specialiserede socialområde. De 3 fælles kommunale principper er: 1) Fælles om kontrakter og takster; 2) Fælles om kvalitet; 3) Fælles om botilbud. De 3 fælleskommunale principper er tiltrådt af de sjællandske kommuner ultimo 2024.

De tre fælleskommunale principper er:

1. Fælles om kontrakter og takster

Vi anvender kun Standardkontrakter. De er obligatoriske.

(Formål: Styrke styringen af udgiftsudviklingen og øge gennemsigtighed i pris og vilkår)

Vi har fokus på mindst mulig indgriben og progression i borgerens selvhjulpethed og indgår derfor tidsbegrænsede standardkontrakter

(Formål: Styrke styringen af udgiftsudviklingen og sammenhængen mellem pris og kvalitet)

Vi afregner alene ud fra en takstoversigt, der er baseret på et åbent og gennemsigtigt beregningsgrundlag

(Formål: Styrke styringen af pris- og udgiftsudviklingen samt markedskonkurrencen)

Vi indberetter udgiftsstigninger i døgn- og botilbud til Socialtilsyn Øst, hvis de overstiger 5 pct. Indberetningerne drøftes i Styregruppen for Rammeaftalen to gange om året.

(Formål: Styrke Socialtilsyn Øst's tilsyn med økonomien for derved at styrke styringen af pris- og udgiftsudviklingen og sammenhængen mellem pris og kvalitet).

2. Fælles om kvalitet

Vi anvender fælles principper og faglige begreber for sagsbehandling

(Formål: Styrke myndighed på tværs af kommuner, så de kan udøve indflydelse på såvel marked som kvalitet i den borgerrettede indsats)

Vi afstemmer altid ledige bo- og døgntilbud i andre kommuner og i regionen før køb hos private

(Formål: Bedre udnyttelse af kommunal og regional ledig kapacitet til styrket markedskonkurrence og kvalitet i den borgerrettede indsats)

Vi sikrer en høj ensartet faglig kvalitet gennem et tæt samarbejde og dialog på tværs af kommunale myndigheder og leverandører

(Formål: Styrke den faglige kvalitet i den borgerrettede indsats og i opfølgningen herpå)

Vi følger en fælles sagsproces i myndighed, så den borgerrettede indsats kan sammenlignes på tværs af leverandører

(Formål: Styrke myndighed på tværs af kommuner, så de kan udøve indflydelse på såvel marked som kvalitet i den borgerrettede indsats)

Vi sikrer kvaliteten i de tilbud, vi driver gennem anvendelse af en fælles kvalitetsmodel
(Formål: Styrke den faglige kvalitet i såvel kommunale som i Regionens tilbud).

3.Fælles om botilbud

Vi drøfter lukning eller ommærkning af bo- og døgntilbud tværkommunalt, før der træffes lokalpolitisk beslutning

(Formål: Styrke konkurrence på bo- og døgntilbudsmarked)

Vi sikrer balance mellem udbud og efterspørgsel ved at gå sammen om etablering af døgn- og botilbud – fx ved brug af §60 selskaber, økonomisk underskuds-garanti eller bedre udnyttelse af eksisterende kapacitet

(Formål: Styrke konkurrence på bo- og døgntilbudsmarked)

Vi afsøger om andre kommuner kan være med i et botilbud, før vi opretter et enkeltmandstilbud

(Formål: Styrke konkurrence på bo- og døgntilbudsmarked)

Vi styrker samarbejdet og etablerer partnerskaber med aktører fra andre sektorer, herunder privat-offentlig (OPS, OPP), fonde og nonprofitorganisationer

(Formål: Styrke konkurrence på bo- og døgntilbudsmarked).

Som en del af Aftale om kommunernes økonomi for 2022 blev Ekspertudvalget for socialområdet (Tranæs-udvalget) nedsat. Ekspertudvalget skulle blandt andet give anbefalinger til, hvordan man kan sikre en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling på socialområdet. Ekspertudvalget afrapporterede deres arbejde primo april måned 2024 med lancering af 19 anbefalinger til kommunerne i forhold til udvikling af driften på det specialiserede socialområde

Alle principperne stemmer overens med Ekspertudvalgets arbejde og anbefalinger, og skal samlet medvirke til at løse udfordringerne på det specialiserede socialområdet i region Sjælland

Herudover ligger de tre fælleskommunale principper i god tråd med KL's delaftale med regeringen i maj 2024, hvor det fremgår, at der skal arbejdes videre med at realisere Ekspertudvalgets anbefalinger